WARIES CREATIEF

Rijmen voor de Sint

Het sinterklaasgedichtenboek

Zelf leuke gedichten en surprises maken



UITGEVERIJ WARIES B.V.

INHOUD

Wat staat er in dit boek?

1 **Zo schrijf je een sinterklaasgedicht** 5
Opbouw, toon, rijmschema's, ritme, valkuilen en lengte, met een stappenplan en een brainstormblad

2 **Rijmwoordenboek** 14
60 thema's met gecontroleerde rijmwoorden en kant-en-klare rijmregels

3 **Veertig voorbeeldgedichten** 46
Voor kinderen, tieners, partners, collega's, opa en oma, buren en huisdieren

4 **Twaalf invulsjablonen** 69
Gedichten met open plekken: invullen en voorlezen

5 **Dertig surprises** 82
Knutselideeën met huishoudelijke materialen en duidelijke stappen

6 **Planning en schrijfpagina's** 99
Lootjes, cadeaus, gedichten, een draaiboek en ruimte voor je eigen rijm

Zo gebruik je dit boek 4

Het stappenplan in zes stappen 12

Brainstormblad 13

Alle 60 rijmthema's op een rij 15

Gedichten per ontvanger 47

Veilig knutselen en alle surprises op een rij 82

Draaiboek tot pakjesavond 102

VOOR JE BEGINT

Zo gebruik je dit boek

Je hoeft geen dichter te zijn voor een leuk sinterklaasgedicht. Je hebt goede rijmwoorden nodig, één grappig plaagpunt en een lief slot. Dit boek helpt je bij alle drie.

1 **Weinig tijd?**

Kies een voorbeeldgedicht uit deel 3 of een invulsjabloon uit deel 4. Overal waar **[NAAM]** staat, vul je de naam van de ontvanger in. Pas één of twee details aan en je bent klaar.

2 **Zelf schrijven?**

Lees deel 1 en gebruik het brainstormblad. Zoek daarna in het rijmwoordenboek (deel 2) het thema dat bij de ontvanger past: daar vind je rijmwoorden die echt rijmen en twee regels om mee te beginnen.

3 **Ook een surprise?**

In deel 5 staan dertig surprises van dozen, wc-rolletjes en papier. Bij elk idee staat een tip om het gedicht slim te verstoppen.

4 **Alles op een rij**

Op de planningspagina's in deel 6 houd je bij wie wie heeft getrokken, welke cadeaus er al zijn en welke gedichten nog af moeten.

SPEEL SAMEN MET RIJM

Rijmrace. Kies een thema uit het rijmwoordenboek en zet een timer op één minuut. Wie schrijft de meeste rijmwoorden op? Controleer daarna samen in het boek.

Om de beurt. Iemand schrijft de eerste regel, de volgende schrijft er een rijmende regel onder en vouwt de eerste weg. Na tien regels lees je het geheel voor.

Raad de ontvanger. Lees een gedicht voor zonder de naam. Wie raadt als eerste voor wie het bedoeld is?

DEEL 1

Zo schrijf je een sinterklaasgedicht



Een goed sinterklaasgedicht is geen literatuur. Het is een cadeautje van woorden: een beetje plagen, veel herkenning en een lief slot. Op de volgende bladzijden lees je hoe je het aanpakt, van de eerste regel tot het voorlezen.

WAT MAAKT EEN GEDICHT GOED?

- **Herkenbaar.** Iedereen in de kamer knikt: ja, zo is ze, zo is hij.
- **Grappig.** Eén plaagpunt waar de ontvanger zelf ook om moet lachen.
- **Kort genoeg.** Liever twaalf sterke regels dan dertig slappe.
- **Lief aan het eind.** De laatste regels maken alles goed.

EEN GEDICHT VAN VIER REGELS

> *Sint zag je laatst lopen, met je tas en je jas,*
> *en vroeg zich toen af waar je fietssleutel was.*
> *Hij lag in de koelkast, naast de boter en de kaas,*
> *en dat snapt zelfs de Sint niet, al is hij de baas.*

Meer is soms niet nodig. Een kort gedicht bij een klein cadeautje werkt vaak beter dan een lang verhaal.

DEEL 1 · OPBOUW

Vier stappen in één gedicht

Bijna elk sinterklaasgedicht heeft dezelfde vier onderdelen. Als je die kent, weet je altijd hoe je verder moet.

1 De opening

De Sint heeft iets gezien of gehoord. Begin met een situatie, niet met 'Beste…': *De Sint zat laatst…*, *Een vogeltje vertelde…* of *Op een dinsdag in mei…*

2 Het plaagpunt

Eén gewoonte, hobby of voorval van dit jaar. Overdrijf een beetje: van één sok op de grond maak je er twintig.

3 De draai naar het cadeau

Met *daarom* of *dus* maak je de brug naar het pakje. Geef een hint, maar verklap niets.

4 Het slot

Eindig warm: een compliment, een wens of een knipoog. Onderteken met Sint, of met *Sint en zijn helpers*.

ZO ZIET DAT ERUIT

OPENING	*De Sint stond laatst op het dak van je huis,* *en hoorde daar binnen een heel raar gedruis.*
PLAAGPUNT	*Daar zong* **[NAAM]**, *heel hard en heel vals,* *met een handdoek als sjaal om je hals.*
DRAAI	*Daarom stopt de Sint, voor jouw concert in bad,* *iets in dit pakje wat je nog niet had.*
SLOT	*Zing maar lekker door, want de Sint vindt het fijn,* *het mag alleen een tikje zachter zijn.*

Zo rijmen de regels

Een rijmschema laat zien welke regels op elkaar rijmen: regels met dezelfde letter rijmen.

Gepaard rijm: AABB

Steeds twee regels achter elkaar rijmen. Het makkelijkst en het meest gebruikt: begin hiermee.

> *Je fietst door de regen, je fietst door de wind,* **A**
> *je fietst nog veel harder dan ieder kind.* **A**
> *En komt er een heuvel, dan zing je een lied,* **B**
> *want stoppen, dat doe je natuurlijk niet.* **B**

Gekruist rijm: ABAB

De eerste regel rijmt op de derde, de tweede op de vierde. Klinkt als een liedje, maar is iets lastiger.

> *De Sint zag je dansen, op het feest in de zaal,* **A**
> *je draaide in het rond als een tol,* **B**
> *je danste met iedereen, echt allemaal,* **A**
> *en de vloer stond de hele avond vol.* **B**

Omarmend rijm: ABBA

De buitenste regels rijmen, en de binnenste. Leuk als afwisseling in een lang gedicht.

> *Je bakt elke zondag een taart,* **A**
> *met appel, met room of met peer,* **B**
> *en hij smaakt nog beter dan de vorige keer:* **B**
> *dat is wel een sinterklaasgedicht waard.* **A**

WAT RIJMT ER ECHT?

Rijm zit in de klank, niet in de letters. *Hond* rijmt op *mond*, *goed* op *moet* en *kat* op *pad*. Maar *lachen* rijmt niet op *wachten*, en *verrassing* niet op *ding*: de klemtoon moet op dezelfde plek vallen. Rijmen op hetzelfde woord (*staan* op *opstaan*) telt niet.

DEEL 1 · INVULLEN

Brainstormblad

VOOR WIE? naam, leeftijd, wie er bij het voorlezen zijn

WAT DOET HIJ OF ZIJ GRAAG? hobby's, sport, eten, series

EEN GEWOONTE OF STOPWOORDJE iets wat iedereen herkent

IETS GRAPPIGS VAN DIT JAAR een voorval, een uitspraak, een klein ongelukje

WAAR IS HIJ OF ZIJ GOED IN? voor het lieve slot

HET CADEAU EN EEN HINT wat zit erin, en hoe verklap je het niet

RIJMWOORDEN DIE IK KAN GEBRUIKEN zie het rijmwoordenboek vanaf pagina 14

DEEL 2

Rijmwoordenboek



Zestig thema's, van voetbal tot vergeetachtig. Per thema vind je twee tot vijf rijmklanken met de woorden die erop rijmen, en twee kant-en-klare rijmregels om mee te beginnen.

ZO LEES JE EEN THEMA

BAL val · knal · stal · hal · wal · overal

- Het rode kopwoord rijmt op alle woorden erachter, en die woorden rijmen ook op elkaar. Onder elk thema staan twee kant-en-klare rijmregels.
- Elk rijmpaar is gecontroleerd op klank én klemtoon. Twijfelgevallen zijn weggelaten, net als rijm op hetzelfde woord (zoals *bal* en *voetbal*) en leenwoorden met een Engelse uitspraak.
- Staat het woord dat je zoekt er niet bij? Kijk dan bij een verwant thema: *sokken* en *schoenen*, *koken* en *taart bakken* vullen elkaar aan.

ZELF RIJM ZOEKEN: DE ALFABETMETHODE

Neem het rijmdeel van een woord, bijvoorbeeld *-oek* van *boek*, en zet er alle beginletters voor: b, d, f, g, h, k, l, m, p, r, s, t, v, w, z, en ook bl, br, kl, kr, sl, sp, st, vl, zw. Zo vind je *doek*, *hoek*, *koek*, *zoek*, *vloek*, *broek*. Lang niet alles is een woord, maar je vindt er altijd een paar.

01 Voetbal

Voor wie elk weekend langs de lijn staat, of zelf de bal raakt.

BAL	val · knal · stal · hal · wal · smal · overal
DOEL	gevoel · stoel · koel · joel · spoel
SCOREN	horen · verloren · sporen · toren · geboren · oren

KANT-EN-KLARE RIJMREGELS

Je juicht op de bank met je sjaal om je nek,
bij elke gemiste kans word je bijna gek.

'Nog één wedstrijd!' roept **[NAAM]** *om negen uur,*
en om twaalf uur kijk je nog steeds, vol vuur.

---

02 Kat

Voor de kattenmens, en voor de kat die eigenlijk de baas is.

KAT	mat · wat · plat · nat · gat · schat · bad · pad · blad · glad · stad
MUIS	huis · pluis · kruis
POES	snoes · smoes · roes

KANT-EN-KLARE RIJMREGELS

De kat ligt op je stoel, je toetsenbord, je jas,
alsof het allemaal haar eigen kussen was.

Een kat die spint: daar val jij meteen voor,
dan kriebel je een uur lang achter elk oor.

03 Hond

Voor baasjes die elke dag in weer en wind een rondje lopen.

HOND	grond · mond · vond · stond · bont · gezond · blond
PRATEN	straten · laten · vergaten · soldaten
POOT	groot · boot · sloot · noot · schoot · brood

KANT-EN-KLARE RIJMREGELS

Bij regen of bij zon, de hond moet naar buiten,
dus jij staat klaar met koekjes en fluiten.

De hond ligt op de bank, op jouw plek, heel brutaal,
en jij zit op de grond: dat vindt hij normaal.

---

04 Telefoon

Voor wie nooit zonder dat schermpje de deur uit gaat.

TELEFOON	schoon · toon · woon · loon · kroon · zoon · persoon · patroon
APPEN	grappen · stappen · happen · klappen · trappen · snappen
BELLEN	vertellen · bestellen · spellen · knellen

KANT-EN-KLARE RIJMREGELS

Je telefoon gaat mee naar tafel en naar zee:
hij is je maatje, hij gaat overal mee.

Je scrolt en je scrolt tot laat in de nacht,
terwijl je bed al uren op je wacht.